Tranås Skolmöbler AB

Tranås
SKOLMÖBLER

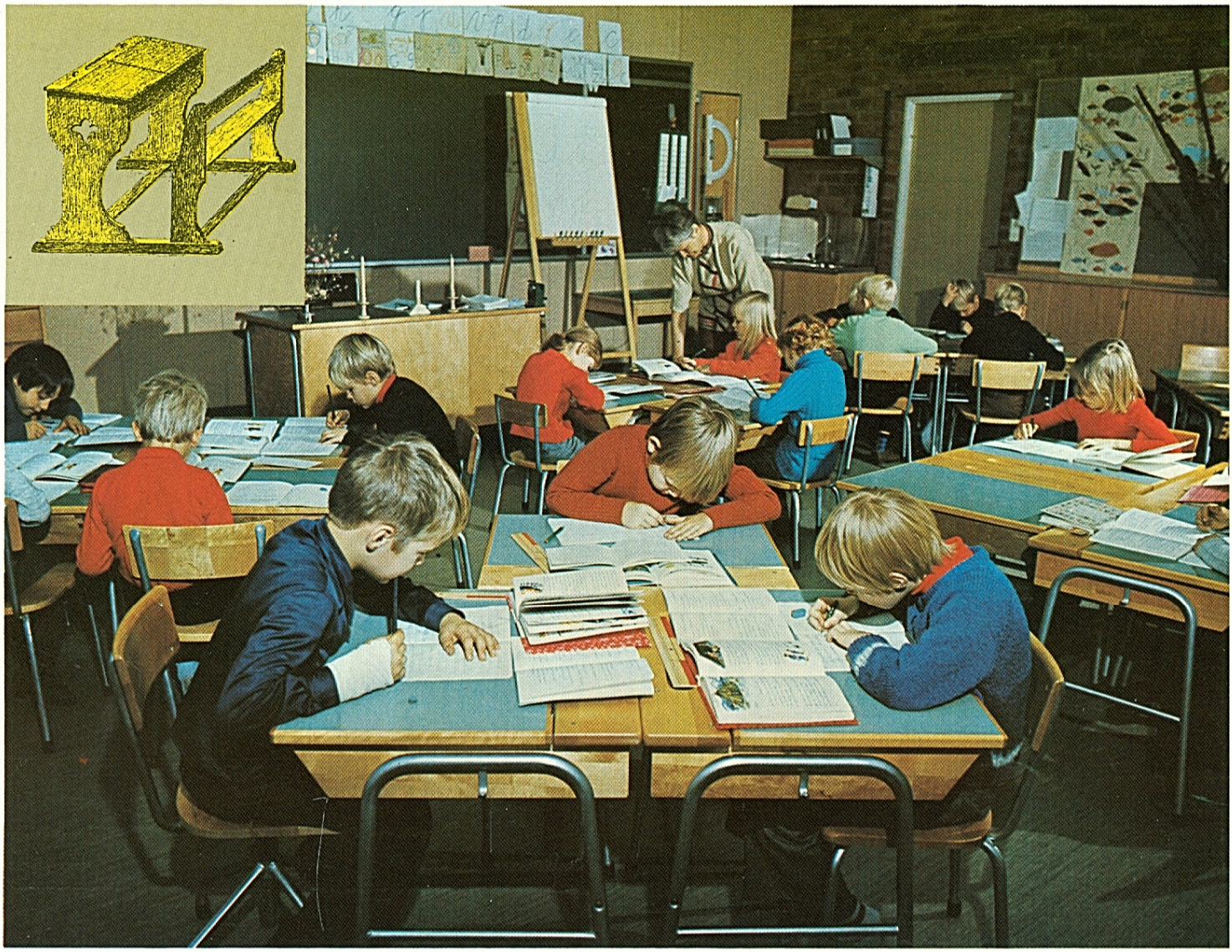

Tranås Snickerifabrik 1896

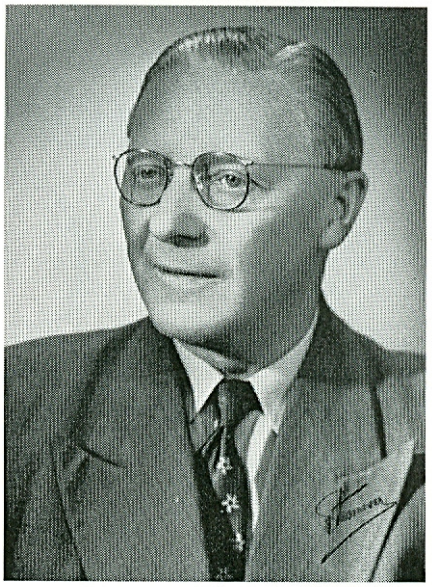

Disponent Efr. Samuelsson

Tranås Skolmöbler AB fyller 75 år. 1896 grundades Tranås Snickerifabrik, som vi tidigare hette, av B. E. Gelotte. De tidigaste arkivuppgifterna härrör från år 1897. Då hade vi 16 man anställda, vilka arbetade 66 timmar per vecka för en veckolön av 13: — kr.

Från 1897 härrör också den första katalogen, vilken visar att tillverkningen redan från början omfattade skolbänkar, katedrar m. m. Skolbänk N:o 2 "afsedd för 2:ne barn" levererades av omålad furu till ett pris av 9: — kr per st.

Förutom skolbänkar tillverkades också kyrkobänkar, kälkar och sparkstöttingar, piedestaler, soffor och byråar, gungstolar, isskåp m. m.

Fabriken låg på den s. k. Smedjeholmen, en holme i Svartån omgiven av vattenfall. Där ligger nu Elverkets ställverk. Maskinverkstad och snickeri låg på holmen mitt i ån, medan ytbehandling och lager fanns i en byggnad på åns västra sida. Alla möbler måste därför fraktas trävita på vagnar över bron till lagerbyggnaden. Denna arbetskrävande och besvärliga transport fanns kvar så länge den gamla fabriken var i drift.

Företagsledningen satsade redan från början på tillverkning av skolmöbler. År 1905 fanns i katalogen 6 olika skolbänksmodeller samt katedrar, kartställ, svarta tavlor m. m. Den patenterade skolbänken "Svea", som var försedd med rörlig sits konstruerades detta år. För övrigt omfattade tillverkningen utöver redan nämnda artiklar också det patenterade isskåpet "Svenske", vilket fanns kvar i produktionen långt in på 40-talet.

TRANÅS SNICKERIFABRIK.

Skolbänk N:o 1.

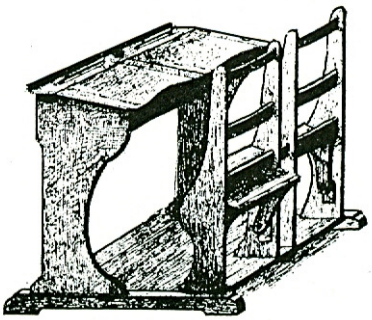

Synnerligen praktisk och prydlig, afsedd för 2:ne barn. Levereras af furu, omålad, till pris af **Kr. 13: 50** pr st. Tillverkas i 3:ne storlekar.

Skolbänk N:o 2.

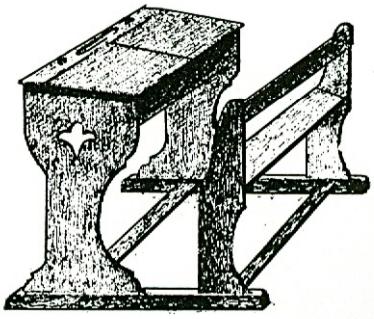

Likaledes afsedd för 2:ne barn. Levereras af furu, omålad, till pris af **Kr. 9:** — pr st.

Katalogsida från 1897

Tranås Skolmöbler 1971

Disponent Olof Samuelsson

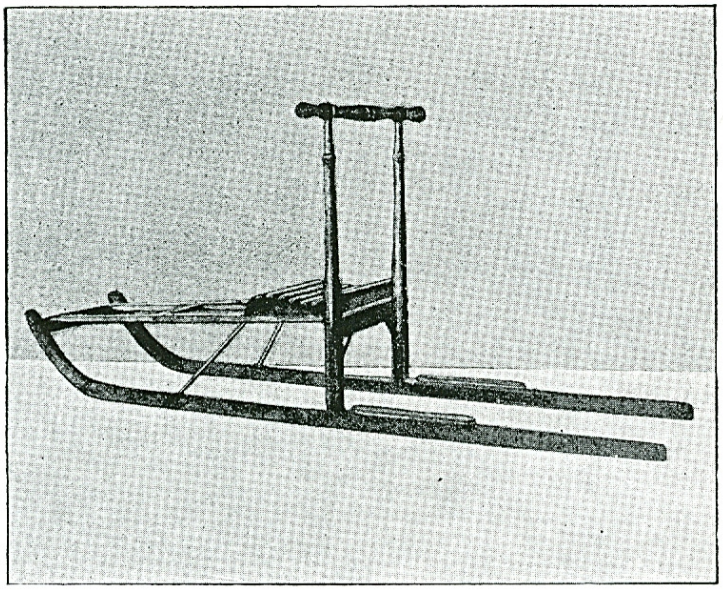

Under första världskriget tycks sysselsättningen ha varit relativt god och företaget hade vid slutet av kriget 35 anställda. De bästa kunde då komma upp i en dagsförtjänst av 12: — kr.

Efter 1920 kom en rad besvärliga år. Detta ser man främst av prisutvecklingen. En skolbänk som 1920 kostade 32: — kr sjönk i pris till 22: — kr år 1922. Inte förrän 1941 var den bänken uppe i 32: — kr igen. År 1932 var antalet anställda 39 och omsättningen 133.000: — kr.

Krisen på 30-talet skakade Tranås Snickerifabrik likväl som många andra företag. År 1933 ombildades företaget till aktiebolag med namnet Tranås Snickerifabrik AB och aktiekapitalet blev 62.500: — kr. Tiderna var mycket svåra och 1934 kördes fabriken med inskränkt arbetstid ner till 26 timmar per vecka i hela 9 månader. Försäljningssumman blev endast 136.000: — kr. Det var många påfrestande år både för företaget och de anställda men stormen reds ut och i slutet av 30-talet kunde åter tillfredsställande resultat redovisas.

År 1945 är ett märkesår i Tranås Snickerifabriks historia. Från starten 1896 och till nämnda år hade fabriken ägts och drivits av släkten Gelotte, först av grundaren B. E. Gelotte, sedan av sonen Erik Gelotte, död 1931, och slutligen av dennes änka Tyra Gelotte. Disponent Efr. Samuelsson, som varit anställd vid företaget sedan 1918, inköpte 1945 aktiemajoriteten av den Gelottska familjen och företaget övergick i familjen Samuelssons händer. Verksamheten bedrevs dock som tidigare i de gamla omoderna och tungarbetade lokalerna på Smedjeholmen.

Personalen 1898

Gamla Fabriken vid Svartån

Personalen 1934

Personalen 1954

Branden 1948

Fredagen den 5 mars 1948 var en svart dag i vår historia men den dagen bildade också utgångspunkten för företagets moderna tillvaro. Vid en häftig brand, som började i fabrikens bottenvåning kl. 13.05, förintades på ett par timmar hela maskinverkstaden, torkarna och panncentralen.

Någon tanke på att återuppbygga fabriken på den gamlas plats fanns inte. En ny tomt vid Kimarps gård inköptes av staden och efter ett par månader var byggnadsarbetet på den nya fabriken i full gång.

I maj 1949 invigdes den nya fabriken. Den omfattade 3700 kvm i två plan och var modern och rationell enligt den tidens norm. Byggnaden kostade c:a 300.000: — kr vartill kom maskiner och inventarier för c:a 100.000: — kr. De nya lokalerna möjliggjorde betydligt rationellare arbetsmetoder än tidigare och tillverkningskapaciteten steg snabbt. 1950 hade vi 41 anställda, vilka producerade för 659.000: — kr. 1955 med 46 man var omsättningen 1,4 miljoner och 1960 sysselsattes 70 personer vilka åstadkom skolmöbler m. m. för 2,8 miljoner kr. På dessa 10 år fyrdubblades alltså omsättningen.

Efr. Samuelsson, som var företagets chef och ägare sedan 1945, fick tyvärr inte uppleva mer än början av denna framgång. Han avled i november 1954 efter en kort tids sjukdom. Sonen Olof Samuelsson övertog då ledningen.

En betydande andel i den snabba ökningen under 50-talet hade stålrörsmöblerna. Före 1955 tillverkade vi möbler enbart av trä, men detta år startade vi en egen verkstad för stålunderreden till skolbord och stolar. Våra nya modeller kombinerade av massivt trä och stålrör slog snabbt igenom och övertog merparten av vår försäljningsvolym. Numera tillverkas praktiskt taget inga skolmöbler av enbart trä.

1955 bytte företaget namn och Tranås Snickerifabrik AB blev då Tranås Skolmöbler AB, ett namn som hade direkt anknytning till det varumärke som använts i 20 år. Under 60-talet har utvecklingen varit något långsammare, men de senaste 10 åren har dock inneburit en dryg fördubbling av produktionsvärdet. De anställdas antal har under denna tid endast ökat med c:a 10 %. Produktionsökningen har givetvis även nödvändiggjort en ständig ökning av fabrikslokalerna. Huvudfabriken som var klar 1949 omfattade totalt 3700 kvm. Snart blev det nödvändigt att skaffa lagerlokaler och 1955 stod den första magasinsbyggnaden färdig. Samtidigt började vi också med stålrörsmöbler och tillverkningen av stålrörsunderreden behövde utrymmen. Magasinet byggdes till och stålrörsverkstaden flyttade in i bottenvåningen.

Personalen 1971

1958 fick vi klar en monteringshall om 600 kvm mellan gamla fabriken och magasinsbyggnaden. Vidare byggdes i slutet av 60-talet rörlager och lokaler för galvanisering. Efter detta disponerade vi totalt c:a 6.500 kvm.

1966 påbörjades en större tillbyggnad av gamla fabriken och till sommaren 1967 kunde vi ta i bruk sammanlagt 1500 kvm omfattande bl. a. 300 kvm kontor, 700 kvm verkstadslokaler och 500 kvm lager. Behovet av lagerutrymmen var emellertid inte täckt med detta. På en ny tomt i kv. Traktorn byggdes 1968 en modern lagerbyggnad 40 x 50 m i ett plan utan pelare, vilket möjliggör rationell lagring till 4 meters höjd. Senare har vi köpt ytterligare en tomt i samma kvarter och där har vi uppfört ett plasttält om 1000 kvm också avsett för lagring. Vid gamla fabriken har också byggts en verkstad för plastbeläggning av stålrör, golvyta 600 kvm. Totalt disponerar vi nu 11.600 kvm golvyta och har tomtområden på 50.000 kvm.

Det senast avslutade verksamhetsåret 1970 hade vi en omsättning på 7.434.000: — kr och medelantalet anställda var 80.

Fabrikens huvudbyggnad

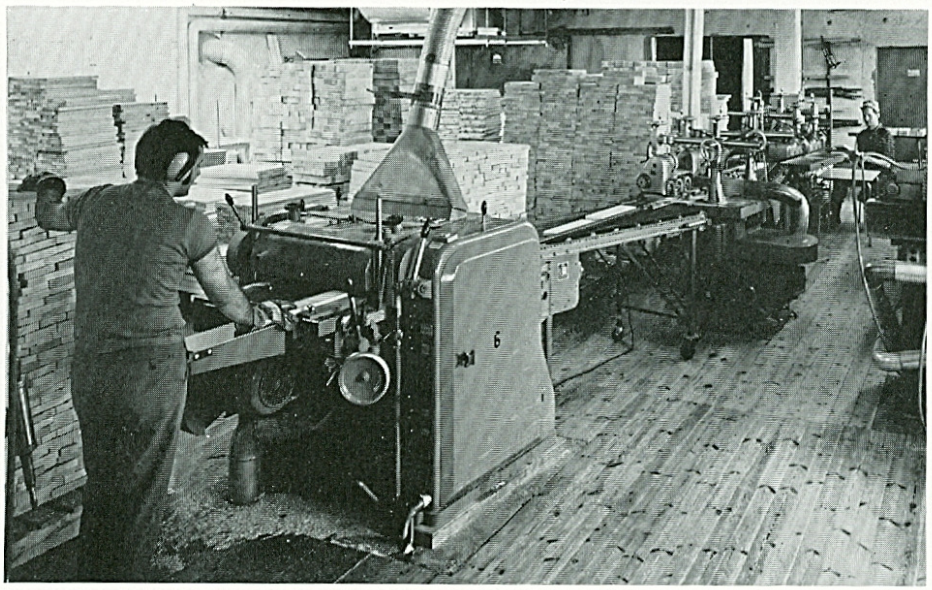

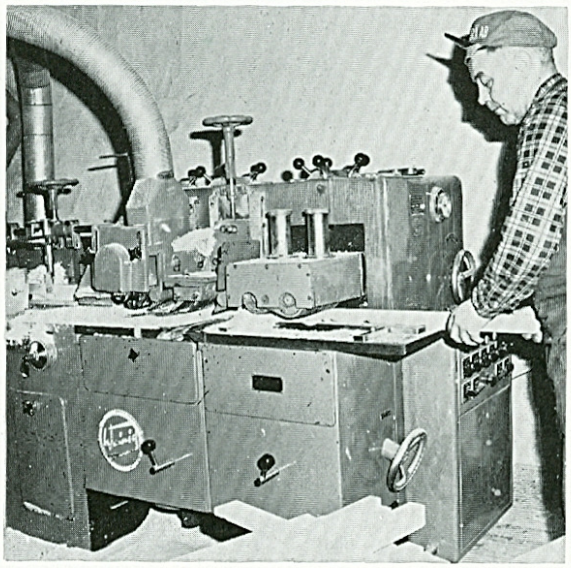

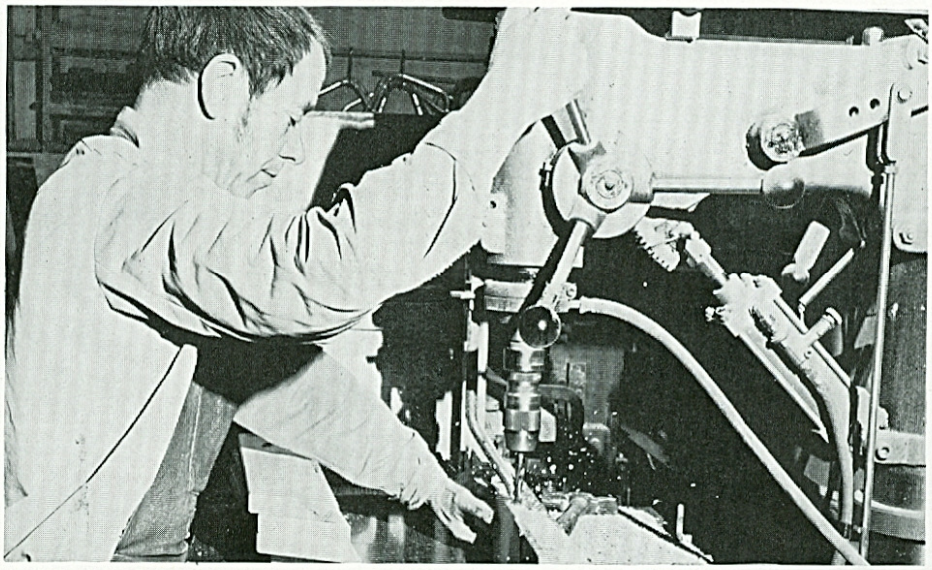

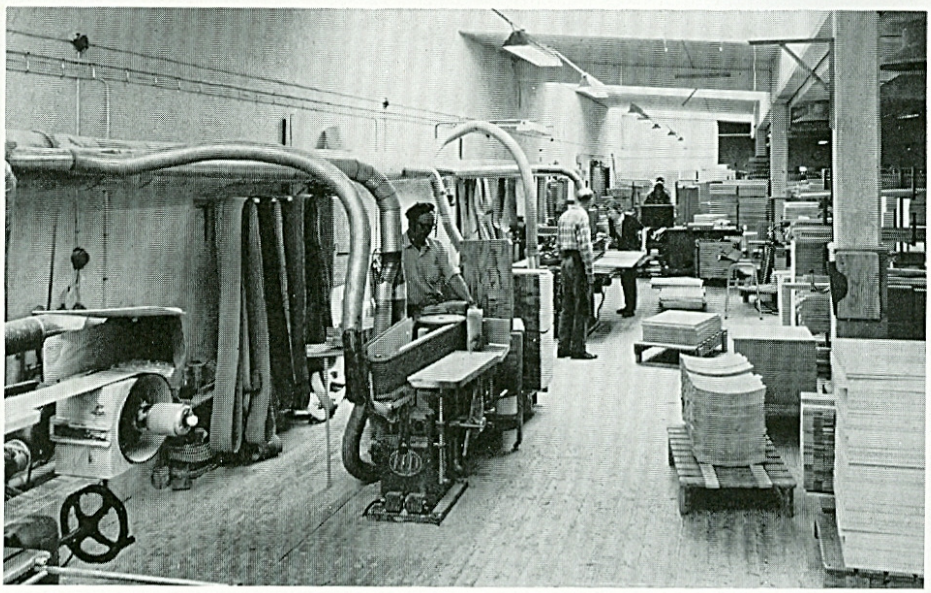

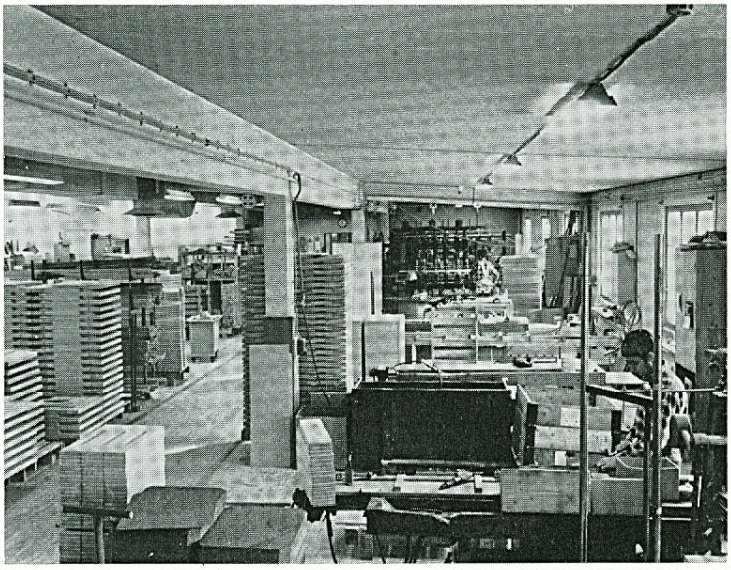

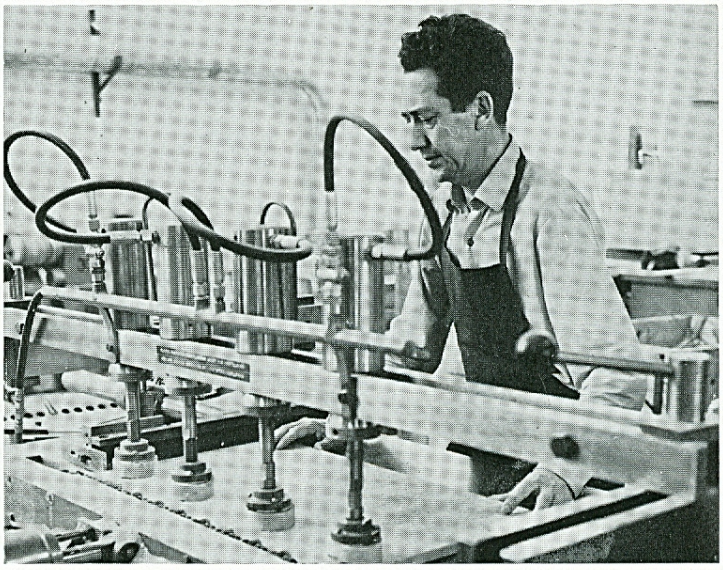

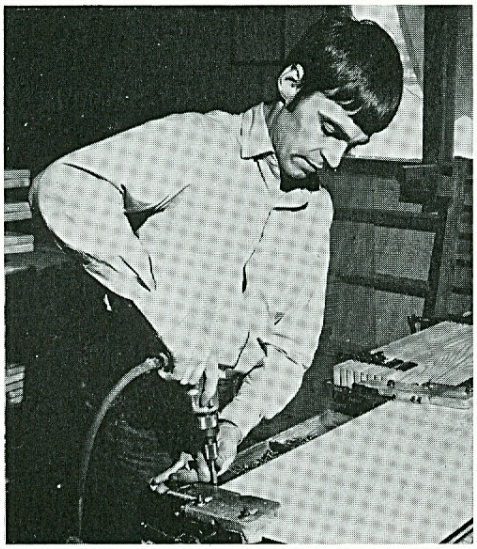

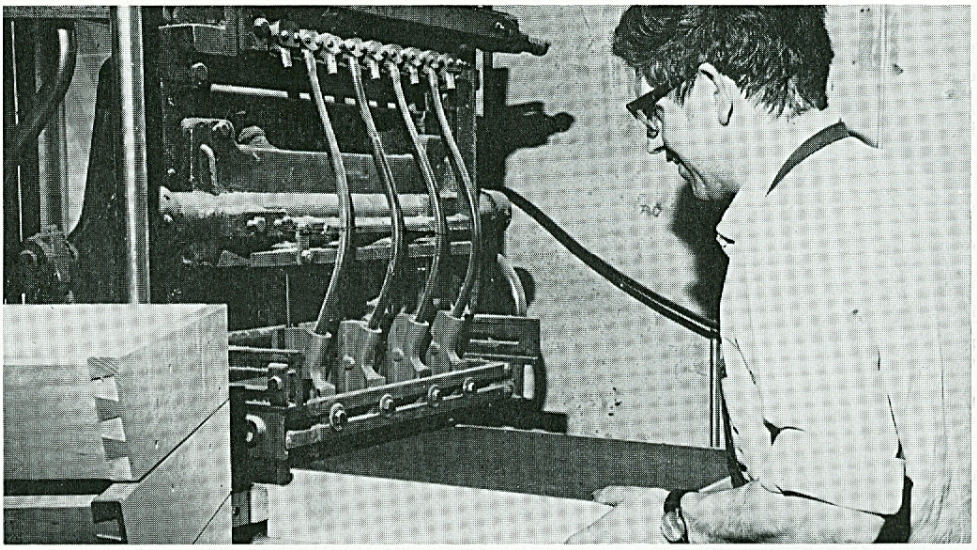

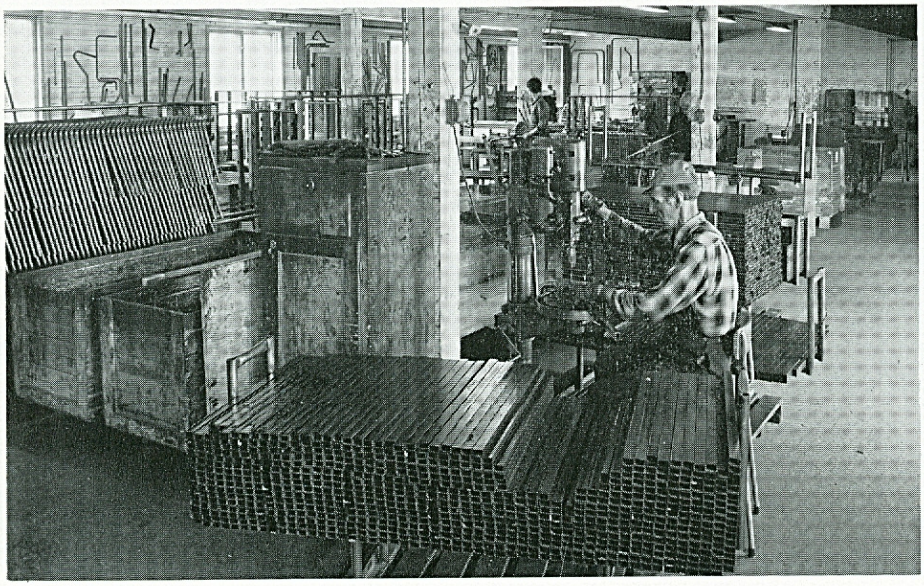

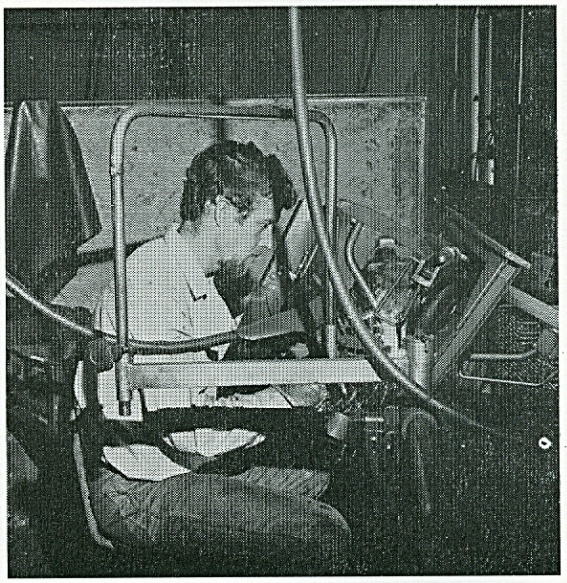

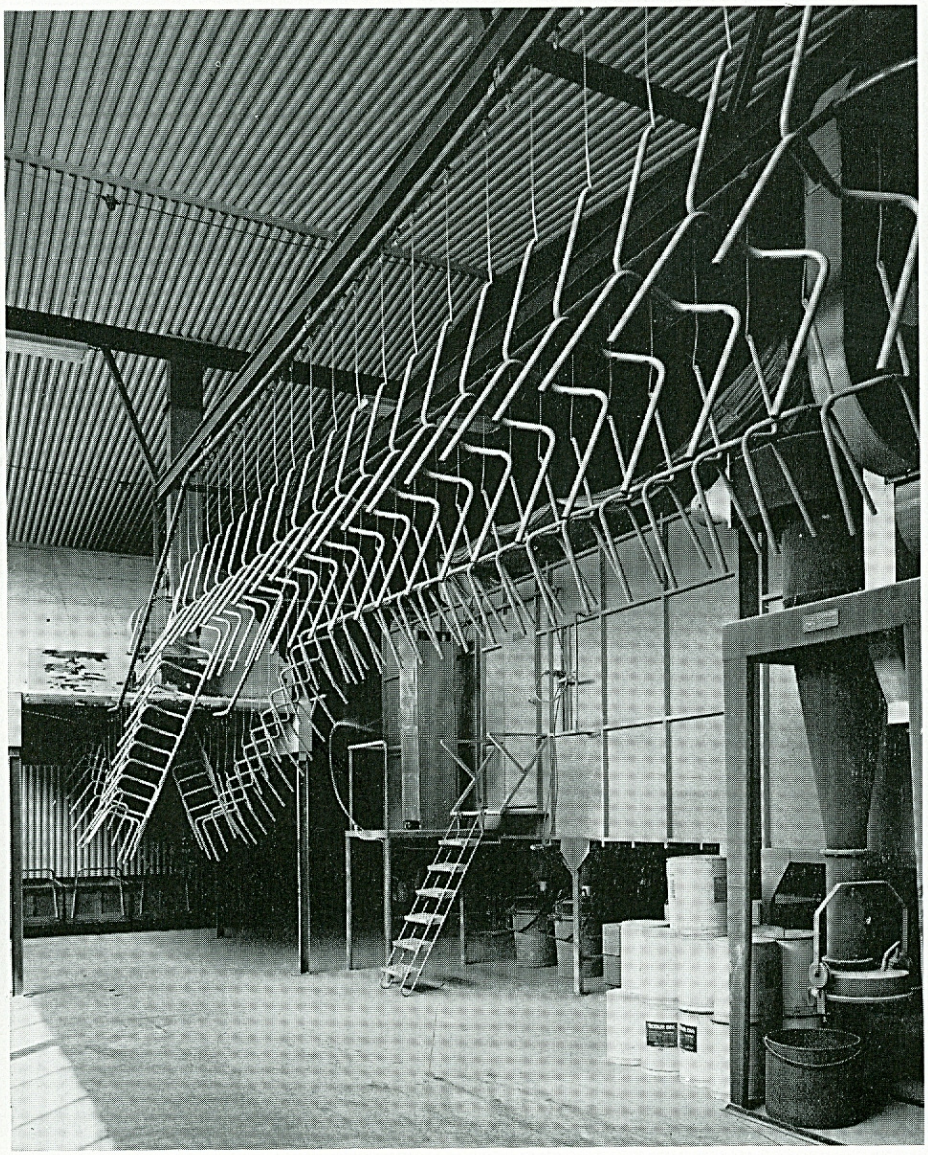

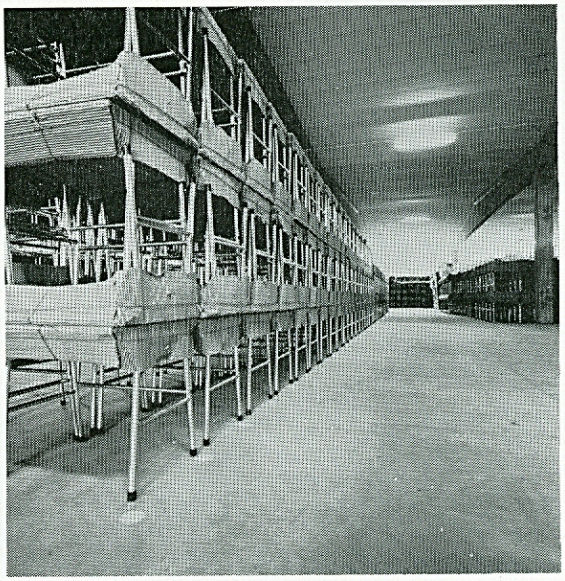

Data

1896	Företaget grundas av B. E. Gelotte.
1933	Ombildning till aktiebolag.
1945	Disponent Samuelsson övertar aktiemajoriteten.
1948	Fabriksbranden.
1949	Ny fabrik invigs i maj.
1967	Tillbyggnad av kontor m. m. invigs i december.
1971	Företaget fyller 75 år.

Anställda och produktion

1896	16 anställda		
1910	30 „		
1925	39 „	omsättning	133.000: —
1940	44 „	„	243.000: —
1945	45 „	„	426.000: —
1950	41 „	„	659.000: —
1955	46 „	„	1.408.000: —
1960	70 „	„	2.791.000: —
1965	75 „	„	5.138.000: —
1970	80 „	„	7.434.000: —

Tillverkning 1970

År 1970 tillverkades bland annat följande artiklar:

55.000	Elevbord
85.000	Stolar och pallar
6.000	Större bord, matbord o. d.
2.000	Lärarbord
1.000	Förvaringsskåp
1.500	Hurtsar

Byggnader

1949	Huvudfabrik	3.700 kvm
1955—57	Stålrörsverkstad och lager	1.600 „
1958—59	Monteringshall m. m.	700 „
1960	Rörlager och galvanisering	500 „
1967	Kontor, verkstadslokaler, torkar m. m.	1.500 „
1968	Terminal och lagerlokaler	2.000 „
1969	Verkstad för plastbeläggning	600 „
1970	Plasttält för lagring	1.000 „
	Totalt	11.600 kvm

Tranås Skolmöbler AB

573 01 TRANÅS 1

Tel. 0140/176 00

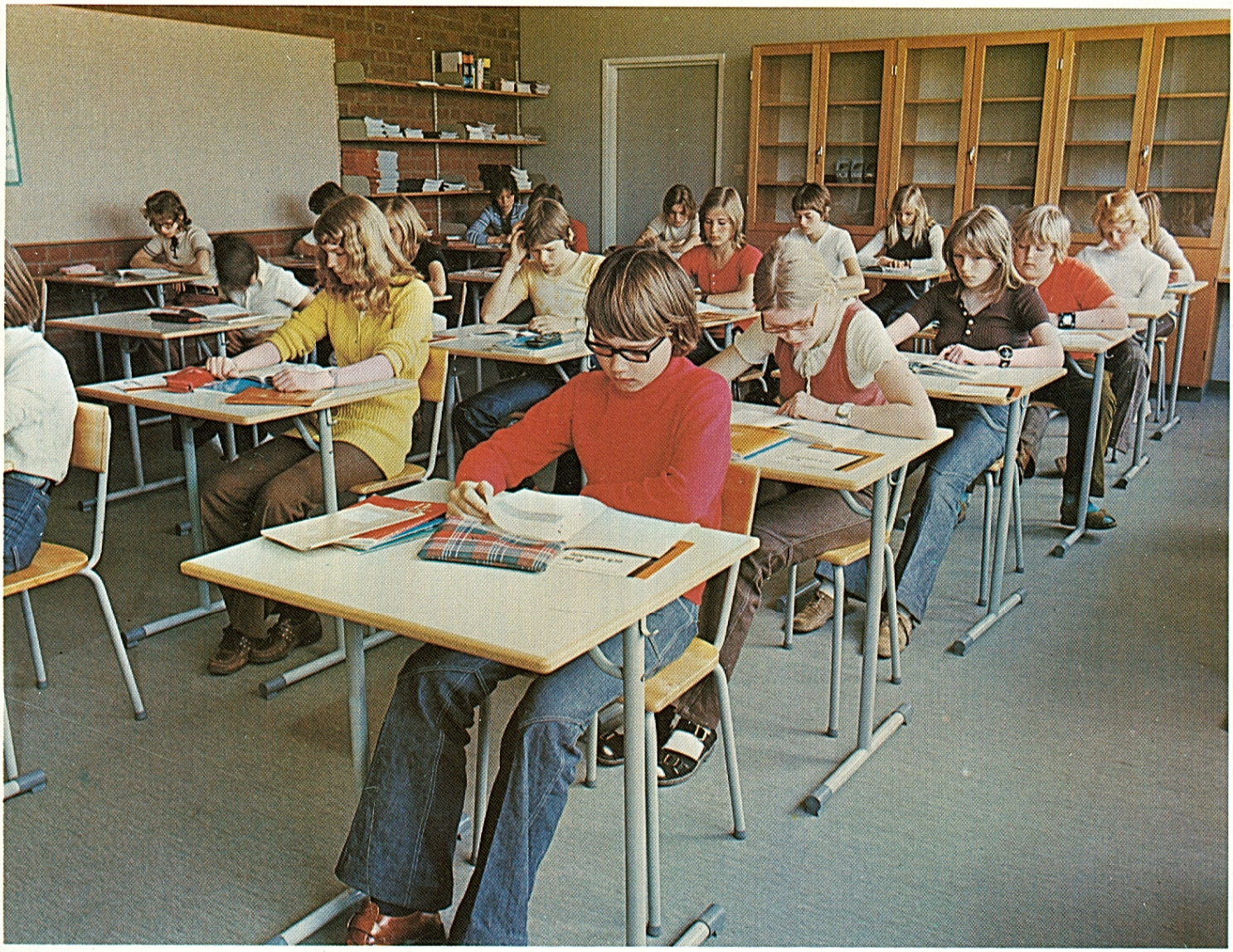

Teta-Tryck, Tranås